

Üzemi hét a művelődési központban

A Komplet Ruházati Válat után most az Ikarus karosszéria- és járműgyár dolgozóit várják egyhetes rendezvénysorozatba a Bartók Béla Művelődési Központba. A kölcsönös ismerkedést célzó, a gyár és a művelődési központ által közösen kialakított program ismét gazdag. Február 18-án, hétfőn ünnepélyes megnyitással kezdődik az „Ikarushét”, ennek vendégei gyártörténeti előadást hallgatnak meg, melyet dokumentációs kiállítás illusztrál. A nyitónap estjén humoros, játékos vetélkedőn vesznek részt a szegedi üzem dolgozói. A vidámság a későbbi programoknak is jellemzője, Kibédi Ervin és Hlatky László

szerdai estjének például, vagy a szombati műsoros délutánnak, amelyen szegedi színészek lépnek fel. Kedden lesz a nyugdíjasok napja, szórakoztatásokról Kovács János színművész gondoskodik. Külpolitikai előadás, tárlatlátogatás, operett, fiataloknak tánc — a további események. Pénteken, az úgynevezett nyitónapon a művelődési központ szolgáltatásaival ismerkedhetnek meg a gyáriak; a lányok-asszonyok tanácsokat kaphatnak a kézimunkázáshoz, kicserélik tapasztalataikat a horgászok, a kertbarátok, s ki-ki választ kap a kérdésre: hogyan rendezzük be lakásunkat?

Üzenetek az éterből

Tegnap, csütörtökön a szegedi vasúti csomópont MSZBT tagcsoportja elnökségi ülést tartott a MÁV Igazgatóság épületében. Ott volt **Bujdosné Lengyel Eszter**, a városi pártbizottság munkatársa és **dr. Eke Károly**, a Magyar Rádió külügyi osztályának vezetője. Az ülés napirendjén szerepelt annak a felhívásnak az ismertetése és elfogadása, amelyet a Kunszentmiklósi TEMAFORG MSZBT tagcsoportja intézett a szegedi vasúti csomópont MSZBT tagcsoportjához Eszerint a szegedi csomópont dolgozói rendszeresen fogják hallgatni a Moszkvai Rádió magyar adását, és negyedévenként közösen megbeszélnek a hallottakat.

Takarékosság — lemondás nélkül

Könnyelműen pazaroljuk a villamos energiát. Talán tudjuk, miként lehetne takarékoskodni vele, talán nem. Forgó Morgó még mindig nem morgott eleget. Igaz, eddig sem morgott hiába: augusztustól decemberig — az előző évek azonos időszakához képest — már csúcsidőben sem növekedett országosan a terhelés. Legyünk igazságosak: ez is nagy szó, hiszen az országban évente átlagosan 6 százalékos emelkedést tartottak nyilván a villamoszszakemberek — Szegeden pedig 8–10 százalékos. Márpedig a villamosenergia-szolgáltatásban a lényeg az egy időpillanatban fogyasztott kilowatt-teljesítmény, amely délután fél 5-től este 9-ig, 10-ig, a háztartások bekapcsolódásával óriásira képes nőni.

Hogyan lehet úgy takarékoskodni a villamos energiával, hogy ne kelljen lemondanunk a már megszokott fényről, a segítségünkre levő gépekről, de egyúttal lehetőleg több pénz is maradjon zsebünkben. A magunkéban és a népgazdaságban is. Ezt kérdeztük meg **Hörömpő Józseftől**, a DEMÁSZ szegedi igazgatóságának helyettes vezetőjétől.

Sokan legyintenek erre: ugyan mi az az 5–10 százalék, amit évente a háztartások kapcsolóinak ésszerű használatával megtakaríthatunk? Bizony nem kevés az ország összes energiafogyasztásában sem, ha 1–2 százalékkal, 5000 megawattal nagyobb teljesítménnyel gazdálkodhatunk. De az egyes családok költségvetésében sem mindegy, mennyit emészt föl a havi villanyzámla. Mit tegyünk hát?

Semmi esetre se cseréljük ki 100-as vagy 60-as égőnket 25-ösre. Sőt: fokozottabban ügyeljünk arra, hogy irászhoz, olvasáshoz megfelelő világítás mellett lássunk hozzá. Annál is inkább, mert a katonai sorozás előtti orvosi vizsgálatok tapasztalatai szerint a két műszakos tanítás miatt sokat gyengült a fiatalok szeme. Az elektromos szakemberek ki is dolgoztak olyan tervet az iskolák részére, amelyen lehetővé tesszik a tantermek egyenletes megvilágítását. A 40 ezer forintos szerelési költség hamar megtérülne: egy negyven wattos fénycső ugyanakkora fényt ad, mint egy 100 wattos izzólámpa, nem beszélve a gyerekek egészségének megőrzéséről. Ugyanezt a tanácsot megfogadhatja bárki, akinek lakása alkalmas erre, és pénztárcája enged: szereltesse föl fénycsöveket. Praktikus, ha gyöngyöbbszerűen világítás mellett alkalmanként gyújtjuk föl a helyi fényforrásunkat, az íróasztali lámpát, a mosogató fölé, a tűzhely fölé szerelt körtét vagy csövet.

Azt az „úri szeszélyt” ma már senki sem engedheti meg

magának, hogy amerre csak jár a lakásban, fényár tündökljön a nyomában. Ne legyünk végre restek leoltani a villanyt, kikapcsolni a tévét, a rádiót, ha nincs szükségünk fényére, hangjára. Köztudottan sokat fogyasztanak például az automata mosógépek, áldásos tevékenységükről balgaság lenne lemondani a takarékoság jegyében, ám amit mégis megtehetünk az áramszolgáltatók kérésére: lehetőleg ne csúcsidőben terheljük meg vele az amúgy is túlterhelt erőműveket. Nem nélkülözhetjük természetesen a vasalót sem, de távlatokban megéri, ha hőszabályozós vasalót vásárolunk. A vízmelegítés költséges dolog, noha nem luxus. Ahol nincs gáz, ott — különösen az árvízterületek óta — előszeretettel térnek át az emberek a hőtárolós elektromos készülékek használatára. Ennek tarifája ugyanis este 9-től reggel 9-ig 40 fillér.

No és kinek jutott eddig eszébe, ha tévét vásárolt: olyan készüléket válasszon, amely a lehető legkevesebbet fogyasztja. A hagyományos televíziók 250–300 wattosak, az új, modern rendszerűek azonban már csak 100 wattot fogyasztanak. S bizonyára kényszerűségből teszi, aki villamos fűtés mellett melegszik a téli hónapokban. Amíg egy liter olajból 10 ezer kalória nyerhető, 1 kilowattóra villamos energia előállításához 2,9–3 ezer kalória szükséges, s ebből, ha hővé alakítjuk át, 860 kalória lesz.

A DEMÁSZ területén szolgáltatott villamos energia 20–22 százalékát a háztartások emésztik föl, s csupán tíz százaléka jut a hivataloknak, intézményeknek. (A nagyipar az energia 60 százalékát használja föl, 2,5 százalékot a közvilágítás.) Ki ne látott volna hajnalban gyönyörűen kivilágított irodaépületet, akkor, amikor dolgozó, jószerevel még csak az álmodt dörzsölgetik ki odahaza a szemükből. Egy-két takarító uralkodó ilyenkor az irodákat és porszívózás után is égvé hagyják maguk mögött a villanyokat. Az üzemek úgynevezett térvilágítása is luxusszámba megy nálunk. Akkor is nagy a fényesség a munkahelyeken, amikor senki sem dolgozik. Itt jó szolgálatot tenne az „örvilágítás” is. A megfelelő szabályozáshoz persze megfelelő automata kapcsolót kellene felszereltetni. Megérné.

Az viszont rosszul értelmezett takarékoság, ha egy sportpályán csak azért nem rendeznek este mérkőzéseket, mert világítani kell. Ha van mivel, ki kell használni! Két órán át egyetlen háztartás fél év alatt elhasznált energiája fogy el.

Takarékoskodjunk kell tehát az eddigieknél is jobban a villamos energiával, de nem föltétlenül ésszerűtlen lemondások árán!

Chikán Ágnes

„Szórakoztatni a publikumot”

Molnár Ferenc-bemutató előtt a Kiszínházban

A bohózatok és vígjátékok hosszú sorát, melyek közül nem egy aratot világsikert, **A doktor úr** nyitotta; 1902-ben már be is mutatták a Vígyszínházban, ahol ettől kezdve **Molnár Ferenc** házi-szerzőnek számított.

De hogyan került **A doktor úr** a szegedi Kiszínház műsorára, hiszen az évad eleji teremben nem szerepelt. Annyal **Máriától** kérdeztük, a ma, pénteken este bemutatandó színdarab rendezőjétől.

— A színházlátogatók kétségtelenül igénylik a könyved, szórakoztatás prózai előadásokat is, éppúgy, mint a zenés darabokat, az operettet vagy a musicalt. Ezeket az igényeket kielégítő, a színházi emberek természetesen mozdulatlal fordulnak a vígjátékírás világszerző ismert magyar mesteréhez, **Molnár Ferenc**hez. A molnári erények közül **A doktor úr**ban is megvannak a következők: a jól mondha-

tó, poénekre kihegyezett, szellemes színpadi szöveg, hatásosan szerkesztett helyzetek, cselekményfordulatok, s nem utolsósorban, kitűnően megírt szerepek, pompás karakterek. A korabeli sikernek is nagyjából ezek lehettek a titkai; s mi most arra számítunk, hogy **Molnár**, aki sajátos írói erényével a színpadi szerző lehetett, a mai közönséget is megnyeri. Az előadással szórakoztatni szeretnénk a publikumot; minthogy színpadi mesterművet választottunk, ezt művészi megalkuvás nélkül tehetjük.

— Manapság, szerencsére, a szórakoztatást illik komolyan venni. Hogyan készültek a bemutatóra?

— A könnyedség természetesen nem áll elő csak úgy, magától. Bár egy **Molnár**-darab színrevitele nézetem szerint azt kívánja a rendezőtől, hogy szerényen

hátterben maradjon, azt valamiképpen mégis el kell érni, hogy a színészek föltétlenül azonosuljanak a színpadi figurákkal. Mint-hogy szinte kivétel nélkül valamennyi szerep jó alakításokra ad lehetőséget, a színészek dolga örömteli és nehéz egyszerre. Csak fölényen mesterségbeli tudással boldogulhatnak, akár **Molnár**, aki írói magabiztosságával uralta a színpadot és a nézőteret. Szerencse, hogy olyan egyszerű színészeink vannak, mint **Máriáss József**, aki **Puzsár** figuráját kelti életre, **Kovács János** az ügyvédet, **Nagy Zoltán** a segédjét, **Bertalan** alakítja, **Csizmadi László** Csató rendőrfogalmazót, **Varga Mátyas** a polgári jölt milliőjt úgy tervezte meg, hogy tájékozódásainkra is gondolt, a konkrét, megfogható díszletdarabokból bárhol felépíthető a színpad.

S. E.

A cigánylakosság helyzetéről

Tizenkétezerháromszáz cigánycsalád költözött, illetve költözik az ötödik ötéves terv időszakában új, korszerű lakásba. A cigánylakosság huszonegy százaléka azonban még mindig cigánytelepeken él — hangzott el a fővárosi és megyei cigányügyi koordinációs bizottságok titkárainak **Salgótarjánban** megtartott országos értekezletén. A Minisztertanács Hivatala által összehívott, csütörtökön befejeződött kétnapos eszmecsere elmondta, hogy a családház-építés ösztönzésére az állam — a száznyolcvanezer forintos hitelen kívül — 1980-tól harmincezer forintos segélyvel is támogatja a cigánycsaládok otthonalapítását. Remélhetőleg szintén serkentően hat, hogy a községi tanácsok ezentúl nem a cigánytelep teljes felszámolása után, hanem évente kézzel kapják a cél érdekében számukra megítélt állami támogatást. Az eddig végzett munka alapján néhány megyében — így Somogyban, Szabolcsban, Tolnában, Zalaiban és Nógrádban — a következő ötéves tervidőszakra kitűzhető a cigánytelepek teljes felszámolását. Nem egyenlő azonban a tehervállalás a megyék között.

Vannak vidékek, ahol a célkitűzések elmaradnak mind a lehetőségektől, mind a szükségletektől. Ennek egyik oka, mint az a tanácskozáson többször is el-

hangzott, a különböző szervek egymástól eltérő adatszolgáltatása. Emiatt nem ritkán már a feladat felbecsülése és kitűzése is elhibázott. A résztvevők ellenpéldaként **Baranyára** hívtak, ahol az országban először végeztek teljes körű felmérést, s ennek eredményeként megbízható adatokhoz jutottak a cigánytelepeken és azokon kívül élő cigánylakosság társadalmi, szociális és kulturális helyzetéről. Sürgették a tanácskozáson a lakások építésének összehangolásával meg-

bízott építési, közlekedési osztályok szorosabb együttműködését a kérdésben érdekelt tervezővel, s a kapcsolat erősítését a cigány, férfiakat és nőket foglalkoztató vállalatokkal, intézményekkel. Rámutattak, hogy hiányos a cigánylakosság tájékozottsága lakásépítési jogairól, lehetőségeiről. Ezért a tanácskozáson javasolták egy ilyen céllal szerkesztett, közzétehetően fogalmazott jogszabálygyűjtemény mielőbbi megjelenését és széles körű terjesztését. (MTI)

A Belváros jövője

Szegeden, a Technika Házában annak az országos tervpályázatnak a szakmai értékelését tartották meg tegnap délután, amelyet a városi tanács a KPM-mel és az ÉVM-mel közösen írt ki Szeged belvárosának rendezésére, különös tekintettel a gyalogosközpont kialakítására. Ötvenhat tervezőcsoport vette át a pályázati kiírást, s a feladat összetettségét jellemzi, hogy csupán 13 kollektíva nyújtotta be pályaművét. Ezek közül a díjazott munkák ma még láthatók a Technika Házában rendezett kiállításon.

Az építésekkel, városrendezéssel, közlekedésszerve-

portok javaslatait a Közlekedéstudományi Egyesület nevében **dr. Berényi János**, a Magyar Építőművészek Szövetsége képviselőjében **Stadler József**, a Magyar Urbanisztikai Társaság megbízásából pedig **Takács Máté** értékelte a tegnapi szakmai találkozóon, a MÉSZ felkérésére pedig **Borvendég Béla** mondta el opponensi véleményét.

A bíráló bizottság megítélése szerint a pályaművek többsége értékelhető javaslattal segítheti a szegedi városmag részletes rendezését tervét kidolgozó, s **Kocsor György** vezette kollektíva munkáját. Pedig a feladat igen nehéz volt: az

egyre zsúfoltabb lakóterületet és intézményközpontot — értékeinek megőrzésével — alkalmassá kellett tenni arra, hogy többféle funkcióját megnyugtatóan betölthesse a következő évtizedekben is. Egyebek között meg kellett oldani a tömegközlekedési, közúti és gyalogosforgalmi kapcsolatok összehangolását, a zöldterületek bővítését, az áruszállítás és parkolás várható gondjait. A tervezők egy része igazolta is pályaművét, hogy „a megvalósítás feltételeiért hozott áldozatok arányban állnak a jól működő, rendezett városközpont nyereségével.”

Zenei naptár

KEREK FERENC ZONGORAESTJE. A műkorcsolyaversenyek néhai divatján, amikor tévedőbőzhez szögezték a gubbasztott át hosszú éjszakákat az ország, riportereink a nagyvilágból röppen-tettek föl egy nagyon találó kifejezést: biztonsági kúr. A versenyzőknek akkor még nem kellett rövid programot futniuk, s tulajdonképpen a nagyközönségnek láthatatlan ftskolagyakorlatok rangsorolták a mezőnyt. Széles néptömegek igazságérzetét borzolva, hogy hiába produkál valaki hajmeresztő dolgokat, a szőrszámó ráadások, melyeknek nincs kockázatlanulója, hiszen előnye úgyszólván behozhatatlan, csinál pár tetszetős figurát, piruetet, ugrik két duplát, s mehet az aranyért. A sors ilyen különös kegyeltje volt az osztrák **Trixi Schuba**, nagy ugrásokban, látványos megoldásokban véletlenül sem részletette a nézőt, úgyszólván alig tett más, csak győzött. Minőig csak nyert.

Trixi biztonsági kúrjeinek utilitarista bölcsességén túlnőtem **Kerek Ferenc** zongoraestjét elhallgatva szerdán a Tisza-szállóban. Ez a rokonszenves szegedi fiatalember, aki szívós szorgalommal küzdött föl magát a hangszeres szólólistáknak már minőséget garantáló rangra, a szóloestére Szegeden, a filharmóniában, elképzelhetően nagy drukk, dilemma előtt állhatott műsora megválasztásánál. Miként küzdje le a „hazaj pályá hátrányait”, hiszen 1974 óta, hogy **Zempléni Kornél** növendékéként diplomát szerzett a Zeneakadémián, nemcsak tanít, de rendszeresen koncertezik is itt. Mit adjon hát az ismerősöknek: szolgáljon valami meglepetéssel, esetleg nagy, merész programot kockáztasson, vagy beérje a biztonsági kúrral. Az utóbbit választotta, **Liszt Weinen**,

klagen variációi és Chopin b-moll szonátája közé **Brahms** és **Debussy** „apróságokat” helyezett el a műsorban (intermezzók, rap-szódia, illetve az **Estampes**), láthatóan kiértelt, bepróbált anyagot, melyeket rutinosan, átgondoltan, szépen játszott végig, tulajdonképpen megámatadhatatlanul. Ha ennek a szóloestnek biztonsági hátterfala hiányzott **Kerek Ferenc**nek ahhoz, hogy legközelebb valami szárnyalóbb, a reveláció esélyével bíztató programmal álljon elő — akkor most megszerezte, s a szépszámmó ráadások, melyekkel megtöltötte műsorát, nyugalommal tölthetik el. **Ámbátor** a nagy kúr, minek igérete néhány korábbi fölépésében már érzékelhető volt, azért várta még magára. S ha igazán nevet akar szerezni a zongoristák napjainkban nem is akármilyen konkurrenciát támasztó táborában, soká el nem odázhajta.

VENDÉGMŰVÉSEK A BÁNKBAN. A szegedi **Zenés Színház** ma esti **Bánk bán** előadásán két „új” szereplő lép be a helyi operatársulatba. Ahogyan mondánál szokás, évük nem eseng idegenül: a címszereplő ugyanis **Simándy József**, **Melinda** pedig **Moldován Stefánia** lesz, aki ezúttal ünneplő pályafutásának negyedszázados jubileumát. Mindkettőjük szerencsecsillaga Szegeden ívelt föl, **Erkel** népszerű operájának hőseit sem egyszer dalolták-játszották már e város közsínházában, szabadtéri színpadán. Az operabarátoknak tehát ritka csemegét kínál a ma esti előadás, melyet **Pál Tamás** dirigál, s a vendégművészek partnerrel: **Lengyel Ildikó**, **Gyimesi Kálmán**, **Réti Csaba**, **Kenesey Gábor**, **Szakály Péter**.

Nikolényi István